

Beregning av satser for grunnskoler godkjent etter friskolelova – 2020

Tilskuddsgrunnlaget på bakgrunn av KOSTRA

Tilskudd til grunnskoler godkjent etter friskolelova beregnes med utgangspunkt i kostnadene i de kommunale grunnskolene, som rapporteres gjennom KOSTRA. Disse dataene ligger på hjemmesidene til Statistisk sentralbyrå:

<http://www.ssb.no/>

Nedenfor får du en beskrivelse av hvor du finner tabellene du skal bruke i satsberegningen.

Regnskapstall som brukes ved beregning av satser til grunnskoler hentes slik:

SSB.no/ → gå til Statistikkbanken → Offentlig sektor → KOSTRA → Kommuneregnskap → velg tabell: **12367 Detaljerte regnskapstall driftsregnskapet, etter regnskapsomfang, funksjon og art (K)** → velg statistikkvariabel, region, regnskapsomfang (kommuner/fylkeskommuner), funksjon, art og år som inngår i grunnlaget → vis tabell, fortsett → tall fremkommer i tabellen og filen kan lagres i Excel format.

Tjenestetall som brukes ved beregning av satser til grunnskoler hentes slik:

SSB.no/ → gå til Statistikkbanken → Utdanning → Grunnskoler → Elever i grunnskolen → velg tabellene:

11974: Årstimer til undervisning- grunnskole (K)

11971: Antall kommunale grunnskoler og antall elever i kommunale grunnskoler (K)

→ velg statistikkvariabel, velg region og år som inngår i grunnlaget → vis tabell, fortsett → tall fremkommer i tabellen og filen kan lagres i Excel format.

11980: Elever i grunnskole, etter eierforhold og årstrinn (K)

→ velg statistikkvariabel, velg region, eierforhold, årstrinn og år som inngår i grunnlaget → vis tabell, fortsett → tall fremkommer i tabellen og filen kan lagres i Excel format.

12285: Gruppestørrelse, etter årstrinn (K)

→ velg statistikkvariabel, velg region, årstrinn og år som inngår i grunnlaget → vis tabell, fortsett → tall fremkommer i tabellen og filen kan lagres i Excel format.

Tabellene kan også hentes frem ved å legge inn tabellnummer i søkefeltet på startsiden til SSB.

Beregning av tilskuddssatser for grunnskoler godkjent etter friskoleloven

Modellen for beregning av knekkpunkt og ukorrigerede satser er basert på en regresjonsanalyse av gjennomsnittlig skolestørrelse og kostnader pr skole i alle kommunene i landet. Analysen beregner hvor knekkpunktet skal ligge (antall elever) og størrelsen på den ukorrigerede satsen over og under dette knekkpunktet som danner grunnlaget for den videre beregning av satsene. I grunnlaget for 2018 ligger knekkpunktet på 42 elever.

En skole med 60 elever vil for de første 42 elevene få tilskudd etter en høy sats, og tilskudd etter en lavere sats for de 18 siste elevplassene.

Beregning av satser for barne- og ungdomstrinnet.

Elever på ungdomstrinnet har flere undervisningstimer enn elever på barnetrinnet. Kostnaden pr elev på ungdomstrinnet er derfor høyere enn på barnetrinnet.

Trekk

Det skal foretas trekk for øremerkede tilskudd etc i de tilfeller disse tilskuddene finansierer oppgaver som kun er i den offentlige skolen, eller det blir gitt tilsvarende øremerkede tilskudd til de frittstående skolene i tillegg til satsene.

Lønns- og prisvekst

Satsene for 2020 bygger på regnskapstall fra kommunene for 2018, og korrigeres for forventet lønns- og prisvekst fra 2018 til 2019 og fra 2019 til 2020.

Kostnadsgrunnlag

Beregningsmodellen er basert på kostnadene *Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole og Korrigerte brutto driftsutgifter til skolelokaler.*

Tallmaterialet er hentet fra KOSTRA og GSI. Eksemplet viser beregninger basert på tall for Halden kommune i 2018.

Faktorer satsene bygger på:	Kilde i KOSTRA / GSI	Tall i 1000 kroner
Korrigerte brutto driftsutgifter - funksjon 202 grunnskole - kommunekonsern	Tabell: 12367: Detaljerte regnskapstall driftsregnskapet, etter regnskapsomfang, funksjon og art (K)	329 602
Minus		
Andre salgs- og leieinntekter funksjon 202	Tabell: 12367: Detaljerte regnskapstall driftsregnskapet, etter regnskapsomfang, funksjon og art (K)	2 206
Pluss		
Korrigerte brutto driftsutgifter - funksjon 222 skolelokaler - kommunekonsern	Tabell: 12367: Detaljerte regnskapstall driftsregnskapet, etter regnskapsomfang, funksjon og art (K)	35 230
Minus		
Andre salgs- og leieinntekter funksjon 222	Tabell: 12367: Detaljerte regnskapstall driftsregnskapet, etter regnskapsomfang, funksjon og art (K)	868
Minus		
Avskrivinger skolelokaler	Tabell: 12367: Detaljerte regnskapstall driftsregnskapet, etter regnskapsomfang, funksjon og art (K)	15 199
Sum kostnader Halden kommune		346 559

Kostnader til spesialundervisning og opplæring for språklige minoriteter i skoler godkjent etter friskolelova dekkes av kommunene, og trekkes derfor ut av tilskuddsgrunnlaget. Uttrekket beregnes ved å finne andelen av den samlede undervisningen som går med til denne typen undervisning.

I modellen beregnes kostnaden til spesialundervisning ved at andelen undervisning til disse formålene multipliseres med korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskole - funksjon 202 i KOSTRA.

Datakilde er KOSTRA og GSI, der følgende grunnlagsdata hentes for Halden kommune:

Faktorer satsene bygger på:	Kilde i KOSTRA / GSI	Antall årstimer
Årstimer spesialundervisning	Tabell: 11974: Årstimer til undervisning-grunnskole (K)	31 274
Pluss		
Årstimer særskilt norskopplæring	Tabell: 11974: Årstimer til undervisning-grunnskole (K)	6 226
Pluss		
Årstimer morsmålsopplæring	Tabell: 11974: Årstimer til undervisning-grunnskole (K)	-
Pluss		
Årstimer tospråklig fagopplæring	Tabell: 11974: Årstimer til undervisning-grunnskole (K)	4 484
Sum Halden		41 984
Årstimer til undervisning	Dette tallet hentes fra GSI under Rapport. Annet, Årstimer til satsberegning. Velg Nivå, kommune, år 2018-19 og visning.	191 846

For å komme frem til korrigerede brutto driftsutgifter til ordinær grunnskole for Halden kommune, må kostnader til spesialundervisning og undervisning for språklige minoriteter trekkes fra:

Andelen av disse kostnadene beregnes slik: $41\,984 * 100 / 191\,846 = 21,88421963$

Kostnadene utgjør: $329\,602 \text{ kr} * 21,88421963 / 100 = 72\,130,82559970 \text{ kr}$ (tall i tusen kroner)

Korrigerte brutto driftsutgifter til **ordinær** grunnskole for Halden kommune beregnes ut fra dataene i tabellene foran og blir da slik:

$[(32\,9602 - 2\,206 + 35\,230 - 868 - 15\,199) - 72\,130,82559970]$ kr = 274 428,1744003 kr
(tall i tusen)

Beregning av knekkpunkt

Knekkpunktet for differensiering av satsene beregnes ved hjelp av regresjonsanalyse av gjennomsnittlig skolestørrelse og kostnad pr skole i alle landets kommuner. I denne regresjonsanalysen er sum kvadrerte avvik mellom estimerte tall (tildelinger) og de gitte data (kostnader) minimert.

Gjennomsnittlig skolestørrelse beregnes slik:

Antall elever i kommunale grunnskoler /antall skoler i kommunen = Gjennomsnittlig skolestørrelse.

Eksempel, Halden kommune:

Antall elever i denne kommunen	3 539
Antall skoler i denne kommunen	11
Gjennomsnittlig skolestørrelse	3 539 elever / 11 skoler = 322 elever pr skole
Kostnad pr skole	Tilskuddsgrunnlag 274 428 / 11 skoler = 24 948

Denne beregningen gjøres for **alle kommunene** og danner grunnlaget for regresjonsanalysen. Utdanningsdirektoratet har brukt statistikkprogramvaren SPSS til å utføre analysen.

Analysen viste følgende knekkpunkt basert på grunnlaget fra KOSTRA-tallene i 2018:

Antall elever	Ukorrigert sats
Til og med 42	187,3279
Fra og med 43	69,6189

For å korrigere for ulike kostnader på barnetrinnet og ungdomstrinnet, skal kostnaden pr elev korrigeres for en "kostnadsandel" i henholdsvis barnetrinnet og ungdomstrinnet.

Beregning av forholdet mellom barnetrinn og ungdomstrinn

Elever på ungdomstrinnet har flere undervisningstimer enn elever på barnetrinnet. Dette gjør at kostnaden pr elev på ungdomstrinnet er høyere enn for barnetrinnet. KOSTRA skiller ikke mellom utgifter på barnetrinnet og ungdomstrinnet. Forskjellen i kostnadene beregnes derfor med bakgrunn i forholdet mellom elever og lærere på henholdsvis barne- og ungdomstrinnet.

Nødvendig beregningsteknisk dokumentasjon er:

Faktorer satsene bygger på:	Kilde i KOSTRA	Antall elever
Antall elever 1. – 7. årstrinn	11980: Elever i grunnskole, etter eierforhold og årstrinn (K)	432 547
Antall elever 8. – 10. årstrinn	11980: Elever i grunnskole, etter eierforhold og årstrinn (K)	178 126
Antall elever i kommunale grunnskoler	11971: Antall kommunale grunnskoler og antall elever i kommunale grunnskoler (K)	610 673
Lærertimer barnetrinn	12285: Gruppestørrelse, etter årstrinn (K)	25 480 993
Lærertimer ungdomstrinn	12285: Gruppestørrelse, etter årstrinn (K)	10 861 990

Andel lærere på barnetrinnet kontra ungdomstrinnet:

(Lærertimer barnetrinnet **25 480 993**) / (elever barnetrinnet **432 547**) = 58,90918906

(Lærertimer ungdomstrinnet **10 861 990**) / (elever ungdomstrinnet **178 126**) = 60,97925064

Andel lærere på barnetrinnet kontra ungdomstrinnet 58,90918906
/ 60,97925064 = 0,966053017

DVS.: LÆRERTETTHETEN ER CA 3,39 % LAVERE PÅ BARNETRINNET ENN PÅ UNGDOMSTRINNET.

Andel barnetrinnet

Elever i grunnskolen / [elevtall på barnetrinnet + (elevtall ungdomstrinnet / andel lærere på barnetrinnet kontra ungdomstrinnet)] = Andel barnetrinnet

610 673 / [432 547 + (178 126 / 0,966053017)] = 0,98985411

Andel ungdomstrinnet

Elever i grunnskolen / [elevtall på ungdomstrinnet + (elevtall barnetrinnet * andel lærere på barnetrinnet kontra ungdomstrinnet)] = Andel ungdomstrinn

610 673 / [178 126 + (432 547 * 0,95319415)] = 1,02463746

Kontroll av beregningen:

[(432 547 * 0,98985411) + (178 126 * 1,02463746)] / 610 673 = 1,0

På bakgrunn av flere lærertimer i ungdomsskolen enn i barneskolen, fordeles de ukorrigerede satsene mellom barne- og ungdomstrinn slik:

Eksempel for de 42 første elevene

Ukorrigeret sats for barnetrinnet (BT): $kr\ 187,3279 * 0,98985411 = kr\ 185,4273$

Ukorrigeret sats for ungdomstrinnet (UT): $kr\ 187,3279 * 1,02463746 = kr\ 191,9432$

Fordelingen mellom barne- og ungdomstrinn på de ulike intervallene blir slik:

Grense	Ukorrigeret sats	Grunnlag for beregning av tilskuddssats BT	Grunnlag for beregning av tilskuddssats UT
Til og med 42	187,3279	185,4273	191,9432
Fra og med 43	69,6189	68,9125	71,3341

Korrigeret for 100 % avgift til Statens Pensjonskasse (SPK)

Ifølge friskolelova, § 6-1 skal grunnskolene få innarbeidd 100 % av gjennomsnittlige utgifter til pensjonsinnskudd i offentlige skoler i tilskuddsgrunnlaget sitt. Driftstilskuddet blir utbetalt med 85 %, pensjonstillegget må derfor justeres opp slik at tilskuddet til SPK blir dekt fullt ut ved utbetaling av 85 % av tilskuddet. Vi må derfor øke satsene slik at når en beregner 85 % av tilskuddsgrunnlaget, inneholder statstilskuddet 100 % SPK-avgift.

Denne korrigeringen beregnes slik:

Følgende regnskapstall fra KOSTRA ligger til grunn for beregningen:

- Korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskole
- Lønnsutgifter til grunnskole, Tabell: 12367: Detaljerte regnskapstall driftsregnskapet, etter regnskapsomfang, funksjon og art (K)

Lønnsutgifter er inkludert arbeidsgiveravgift og arbeidsgivers andel av SPK-avgift og må derfor korrigeres for dette.

Lønnsandelen av korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskole beregnes slik:

- Lønnsutgifter til grunnskoler eksklusive arbeidsgiveravgift og arbeidsgivers andel av SPK-avgift og divideres med korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskole.

$$43\ 206\ 737 / 59\ 796\ 073 = 72,2568 \%$$

Omregningsfaktoren for 100 % SPK blir slik:

$$\begin{aligned} 0,85X &= 100 \\ X &= 117,65 \end{aligned}$$

Økning i satsen for de 42 første elevene på grunn av 100 % SPK beregnes slik:

Lønnsandel av sats	185,427 * 72,257 % =	133,984
Andel SPK	133,984 * 10,94 % =	14,658
Omregna tillegg for 100 % SPK	14,658 * 1,1765 =	17,245
Økning i sats pga. 100 % SPK		<u>2,587</u>

Ny "ukorrigert" sats for de 42 første elevene blir da slik:

Til og med 42 elever	185 427,269
Økt SPK	2 587,107
	188 014,377

Endring i "ukorrigerte" satser for det andre intervallet beregnes på samme måte og blir slik:

	Barnetrinn	Ungdomstrinn
<i>Ukorrigert sats 42 elever</i>	185 427,269	191 943,160
Lønnsandel sats (72,26 %)	133 983,836	138 692,011
Andel SPK	14 657,832	15 172,906
Omregna tillegg for 100 % SPK	17 244,939	17 850,924
Økning i stats pga. 100 % SPK	2 587,107	2 678,018
Korrigert sats til og med 42 elever - 100 % SPK	188 014,377	194 621,178
<i>Ukorrigert sats fra og med 43 elever</i>	68 912,539	71 334,117
Lønnsandel sats (72,26 %)	49 794,005	51 543,760
Andel SPK	5 447,464	5 638,887
Omregna tillegg for 100 % SPK	6 408,942	6 634,151
Økning i stats pga. 100 % SPK	961,477	995,264
Korrigert sats fra og med 43 elever - 100 % SPK	69 874,017	72 329,381

Korrigering for lønns- og prisvekst, endringer i SPK-avgift og timetallsutvidelse på barnetrinnet

Da satsene for 2020 bygger på regnskapstall for 2018 fra kommunene, må de også korrigeres med forventet lønns- og prisvekst på 2,9 % fra 2018 til 2019 og 3,2 % fra 2019 til 2020. Videre korrigeres satsene med endring i SPK-avgiften fra 2018 til 2020 med - 0,31 %, vektet med en lønnsandel på 72,2568 %.

Eksempel på korrigering av satsen til de 42 første elevene på barnetrinnet:

Sats for de 42 første elevene på barnetrinnet justert for 100 % SPK:	188 014,38
Pluss	
Forventet lønns- og prisvekst 2018 – 2019 (2,9 %)	5 452,42
=	
Korrigert sats 2019 nivå	193 466,79
Pluss	
Forventet lønns- og prisvekst 2019 – 2020 (3,2 %)	6 190,94
=	
Korrigert sats 2019 nivå	199 657,73
Minus	
Endring i arbeidsgivers andel SPK-avgift fra 2018 til 2020	-447,23
=	
Korrigert sats 2020 nivå justert for endring SPK-avgift	199 210,51
Korrigert sats 2020	199 210,51
Avrundet sats 2020	199 200

Disse beregningene gjøres for alle intervallene både på barnetrinn og ungdomstrinn. Vi får da følgende satser for 2020:

Satser for tilskudd (i kroner pr elev)	Til og med 42 elever	Fra og med 43 elever
Barnetrinn	199 200	74 000
Ungdomstrinn	206 200	76 600

Beregning av satser for frittstående grunnskoler i utlandet

Satsene for grunnskoler i utlandet er basert på satsene til grunnskoler i Norge, men skolene i utlandet er ikke omfattet av momskompensasjonsordningen. Satsene blir derfor justert opp med en korreksjonsfaktor for moms.

For å beregne momskorreksjonsfaktoren trenger vi følgende tall fra KOSTRA:

Faktorer satsene bygger på:	Kilde i KOSTRA	Tall i 1000 kroner
Korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskole, konsern - funksjon 202	Tabell: 12367: Detaljerte regnskapstall driftsregnskapet, etter regnskapsomfang, funksjon og art (K)	59 796 073
Mva-kompensasjon påløpt i driftsregnskapet, grunnskole	Tabell: 12367: Detaljerte regnskapstall driftsregnskapet, etter regnskapsomfang, funksjon og art (K)	647 796

Korreksjonsfaktoren beregnes slik:

Mva-kompensasjon påløpt i driftsregnskapet, grunnskoler dividert på korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskole, konsern

$$(647\,796 / 59\,796\,073) * 100 = 1,08 \%$$

Satser til frittstående grunnskoler i Norge korrigeres med en momskorreksjonsfaktor på 1,08 % og vi får følgende satser til frittstående grunnskoler i utlandet for 2019 (avrundet):

Satser for tilskudd (i kroner pr elev), utlandet	Til og med 42 elever	Fra og med 43 elever
Barnetrinn	201 400	74 800
Ungdomstrinn	208 400	77 500

Sist oppdatert 9. oktober 2019